

Hea kaardirakenduse kasutaja

Kaardirakendus koosneb kolmest erineva metoodika alusel koostatud teemakaardist:

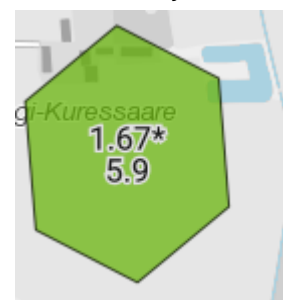
- teenuste ajaline kaugus (minutites)
- teenuste kaugus (kilomeetrites)
- kättesaadavus sihtrühmale

Kaardirakendusse on kaasatud järgmised teenused koos teenuspunktide asukohtadega: lasteaed, algkool (1.-6. klass), põhikool (7.-9. klass), gümnaasium (10.-12. klass), perearst, raamatukogu, kultuuri-, rahva- või seltsimaja ning noortekeskus.

Inimeste elukohaandmed põhinevad Statistikaameti paiknemisindeksil¹. Paiknemisindeks ei ühti alati rahvastikuregistri elukohaga, vaid tegemist on erinevate registrite andmetele tuginedes leitud kõige tõenäolisema elukohaga.

Teenuspunktidel klikkides on võimalik saada lisainformatsiooni olenevalt valitud teemakaardist. Näiteks sihtrühma ligipääsetavuse kaardil saab infot, mitmele sihtrühma liikmele on valitud teenuspunkt lähimaks teenuspunktiks, kus antud teenust on võimalik tarbida (potentsiaalsete kasutajate arv).

Teenuste ajalise kauguse (minutites või kilomeetrites) kihilt on võimalik vaadata, kus elavad teenuse sihtrühma kuuluvad elanikud ning kui kaugale jääb teenuspunkt nende elukohast. Arvutused on tehtud arvestades eluhoonete tegelikke asukohti, ent tulemus on agregeeritud heksagonide tasandile. Heksagonile klikkides on võimalik näha mitu teenuse tarbijat selles heksagonis elab ning kui kaugel asub heksagon teenuspunktist keskmiselt nii kilomeetrites kui ka minutites. Suure mõõtkava korral ilmuvad elanike arvu (ülemine number) ja kaugust minutites või kilomeetrites (alumine number) kirjeldavad andmed nähtavale heksagoni keskel (vt joonis paremal). Kui heksagoni piiridesse on jäänud kolm või vähem sihtrühma elanikku, siis andmekaitsepiirangutest tulenevalt on heksagone klasterdatud (grupeeritud). Klasterdatud heksagonide puhul näitab elanike arvu väärtus klastrisse kuuluvate heksagonide ajalist kaugust (antud näites 5,9 minutit) ja keskmist elanike arvu ühe heksagoni kohta (1.67*). Klasterdatud heksagonid on eristatud selliselt, et elanike arvu väärtuse järel kuvatakse tärn (*).

Sihtrühma ligipääsetavuse kaardid on koostatud kuumkoha kaardi põhimõttel ning näitavad iga heksagoni kohta, mitu sihtrühma liiget sinna 10 või 30 (v.a lasteaed ja algkool) minutiga kohale jõuab. Mida rohkem inimesi heksagoni jõuab, seda tumedamaks heksagon kaardil värvub. Heksagonil klikkides või kaarti lähedalt vaadates on võimalik näha täpset elanike arvu, kes jõuaksid ette antud ajaga heksagoni piiridesse.

Kaardi leppemärke (teemakaardi värvide tähendust) on võimalik vaadata, liigutades hiirekursori kihi nime järel oleva sakilise joone kohale. Värvide vahemikud on valitud vastavalt ekspertide sisendile, võttes arvesse lasteaiarühmade, kooliklasside ning perearsti nimistu suurusi või on koostatud tuginedes geomeetrilisele jaotusele. Lasteaia ning gümnaasiumi puhul on jaotusi täiendavalt suurendatud, kuna lasteaia vanusegrupp sisaldab

¹ <https://www.stat.ee/sites/default/files/2022-05/Paiknemisindeksi%20metoodika.pdf>

kuni 1,5 aastaseid, kes tegelikult teenust ei tarbi ning gümnaasiumisse asub olenevalt omavalitsusest umbes 2/3 gümnaasiumiealistest noortest.

Sihtrühma ligipääsetavuse 10 minuti kaart abistab eelkõige uute teenuspunktide planeerimist ning 30 minuti kaardi abil on võimalik uurida, palju planeeritud punktis võiks potentsiaalseid tarbijaid olla. Samuti saab nende kaartide abil vaadata, kas olemasolevad teenuspunktid asuvad kliente arvestades sobivates kohtades. Teenuspunktide osas otsuse langetamisel tuleb kindlasti tähelepanu pöörata ka teistele asjaoludele, mitte tugineda vaid kaardirakendusele. Näiteks ei tohi teenuspunktide vahemaa minna liiga pikaks ning samuti tuleb arvestada teenusrände, elanike elukohtade jaotuse jpm.

Värvijaotusskaalad kaartidel ei viita teenuse heale või halvale kättesaadavusele, vaid kuvavad üksnes varieeruvust. Lisaks on autoga teenuse kättesaadavus arvestatud keskmiste kiiruste järgi, ent tegelik liikumiskiirus võib sellest piirkonniti ning olenevalt kellaajast oluliselt erineda.